

Harald Guslund

Saksbehandler, innvalgstelefon

Pernille Botzet, 22003688

Fylkesmannen vedtak - skøytebane og skiløype i Gansvika i Nordre Øyeren naturreservat

Fylkesmannen gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 dispensasjon til begrenset bruk av ATV til brøyting av skøytebane i Gansvika, på vilkår gitt i vedtaket.

Søknad om dispensasjon til motorisert ferdsel for brøyting av 3 km skiløype/skøytetrasé avslås.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad av 30.01.2019, samt utfyllende opplysninger i e-post av 31.01.2019.

Det er søkt om følgende tiltak i Gansvika i Nordre Øyeren naturreservat:

- Brøyting av et område på 250-300 m² til skøytebane på isen i Gansvika ved bruk av ATV med skjær. Brøytingen vil skje maksimalt 2 ganger per uke eller ved snøfall (noe oftere i vinter- og påskeferie) i perioden frem til 1. april. Det anslås at det tar 10-15 minutter å brøyte banen.
- Å lage hull i isen for bading ved bruk av motorsag uten sagkjedeolje. Bading vil være begrenset til lørdager og søndager, og det vil bli benyttet en mobil varmistue/badstue.
- Ved snøfall ønskes det å kjøre skispor i området. På kartet som følger søknaden er det tegnet inn en ca. 3 km lang løype for skøyte- og skitrasé.

Søkerne skriver at de er opptatt av å bevare naturmangfoldet i Nordre Øyeren naturreservat, men at vernebestemmelsene ikke bør være til hinder for at lokalbefolkningen kan bruke området på en skånsom måte til aktiviteter hele året. Deres vurdering er at det å brøyte/måke en bane uten motoriserte hjelpemidler vil være svært arbeids- og tidkrevende. Det oppgis at det er en mulighet å bruke brøyteredskap som f.eks. snøfreser, men at det er usikkerhet rundt om snøfreser rammes av forbudet mot motorferdsel. Det konkluderes med at det er tryggest og enklest å brøyte skøyteisen med ATV med skjær.

Brøyting av skøytebane med ATV i Gansvika ble også omsøkt vinteren 2017/2018. Fylkesmannen avslo denne søknaden i brev av 12.01.2018. Det framgikk av vedtaket at «*Fylkesmannen er positiv til en skøytebane på isen utenfor stranden i Gansvika, men er skeptisk til bruk av ATV for å brøyte en slik bane. Vi vurderer at dette kan gjøres uten bruk av ATV.*»

Lovgrunnlag

Nordre Øyeren naturreservat ble vernet i 05.12.1975 med det formål å bevare Norges største innlandsdelta med dets varierte plante- og dyresamfunn. Naturreservatet er et internasjonalt viktig våtmarksområde, og ble utpekt som Ramsarområde i 1985 på grunn av betydningen for trekkfugl.

I henhold til verneforskriften for Nordre Øyeren naturreservat § 4.1.2 er «*motorisert ferdsel til lands forbudt. Forbudet gjelder også på islagte vann*». Fylkesmannen kan gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen ser positivt på at isen på Nordre Øyeren brukes til ski- og skøytegåing om vinteren, og vi ønsker at folk skal ha gode naturoplevelser i reservatet. Vi mener imidlertid at det i størst mulig grad må legges til rette for dette uten bruk av motorisert ferdsel.

Nordre Øyeren naturreservat er et stort innlandsdelta med et unikt plante- og dyreliv og et stort mangfold av naturtyper. Det er registrert 269 fuglearter, 25 fiskearter og ca. 350 karplanter i området. Et stort antall våtmarksfugler raster i Øyeren under vår- og høsttrekket, og Øyeren har også betydning for hekkefugler og overvintrende fugler. Gansvika ligger helt i utkanten av deltaområdet, og det er i Naturbase ikke registrert viktige naturtyper her. Området er mye brukt til friluftaktiviteter.

De omsøkte tiltakene kan samlet sett medføre store forstyrrelser i reservatet, med motorferdsel flere ganger i uken i forbindelse med oppkjøring av skiløype og brøyting av skøytebane. Selv om fuglelivet er mest sårbart i forbindelse med vår- og høsttrekket og i hekketiden, er det også en rekke fuglearter som overvintre i reservatet. Det er derfor viktig å unngå unødig forstyrrelse av dyre- og fuglelivet også om vinteren. Enhver motorferdsel i naturreservatet innebærer dessuten en viss risiko for utslipp av olje/bensin. Det er mange andre områder i naturreservatet som også kan tenkes å være aktuelle for skøytebaner og skiløyper, og det er problemer med ulovlig motorferdsel (både sommer og vinter) i Nordre Øyeren. Vi legger vekt på prinsippet for samlet belastning (jf. nml. § 10).

Skiløype (og skøytebaner): En 3 km lang skiløype (og skøytebaner) vil bidra til å spre forstyrrelsene fra ATV-kjøring over et større område i Gansvika enn bare til skøytebanen. Fylkesmannen legger vekt på at det er mulig å kjøre opp skiløyper utenfor reservatet (jf. nml. § 12 om miljøforsvarlige teknikker, herunder lokalisering), og at det er mulig å gå på skøyter i hele bukta uten tilrettelegging i perioder med islagt vann og lite snø.

Hull til bading: Det å lage hull i isen til isbading vurderes ikke å være i strid med verneforskriften. Det er positivt at skal brukes motorsag uten sagkjedeolje slik at risikoen for utslipp blir mindre. Det framgår ikke av søknaden hvor den mobile varmestuen/badstuen skal stå eller hvordan den ev. skal fraktes dit. Dersom den skal stå som en fast innretning på isen, eller det er behov for motorferdsel i reservatet i forbindelse med transport av den, må det søkes om dispensasjon for dette.

Skøytebane: Fylkesmannen mener primært at det bør være mulig å brøyte skøytebane uten bruk av ATV (jf. nml. § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder). Det er i søknaden vist til bruk av

snøfreser som et mulig alternativ. Vi tolker lovverket slik at en «håndholdt» snøfreser som ikke kan frakte gods eller personer, ikke faller inn under definisjonen av motorisert ferdsel. Fylkesmannen mener at bruk av snøfreser vil være mindre problematisk for verneområdet enn bruk av ATV.

Vi har forståelse for at det å brøyte/måke for hånd vil være tids- og arbeidskrevende etter større snøfall. Fylkesmannen vurderer at Gansvika er et mindre sårbart område enn områdene lenger inne i deltaet, og mener derfor at det som en prøveordning i vinter bør kunne brøytes skøytebane ved bruk av ATV etter større snøfall. Brøyting etter mindre snøfall og for «vedlikehold» av banen skal skje for hånd eller med snøfreser. Det settes vilkår til vedtaket som sikrer at motorferdselen begrenses.

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer at de omsøkte tiltakene samlet sett vil medføre så store forstyrrelser at det vil kunne ha nevneverdige konsekvenser for verneverdiene. Det kan derfor ikke gis dispensasjon etter nml. § 48 til søknaden som helhet. Brøyting av en 3 km lang skiløype/skøytetrasé med ATV vil medføre forstyrrelser over et større område, og Fylkesmannen gir ikke dispensasjon til dette.

Dersom brøyting av skøytebane med ATV begrenses til enkelte tilfeller etter stort snøfall, mener vi at forstyrrelsene vil være så små at det ikke vil ha nevneverdige konsekvenser for verneverdiene. Vi kan heller ikke se at dette vil være i strid med verneformålet om å ivareta deltaområdet med dets plante- og dyresamfunn, slik at det kan gis dispensasjon etter nml. § 48. Ut ifra hensynet til friluftslivet i området mener vi at det bør gis dispensasjon til dette som en prøveordning ut mars 2019.

Vedtak

Fylkesmannen avslår – med hjemmel i nml. 48 – søknad om brøyting av en 3 km lang skiløype/skøytetrasé med ATV i Gansvika.

Å lage hull i isen til bading vurderes ikke å være i strid med verneforskriften.

Fylkesmannen gir – med hjemmel i nml. § 48 – dispensasjon til motorisert ferdsel i forbindelse med brøyting av en inntil 300 m² stor skøytebane i Gansvika ut mars 2019. Dispensasjonen gjelder for ATV med registreringsnummer BW3956.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Bruk av ATV (med reg.nr. BW3956) for å brøyte skøytebanen skal bare skje etter større snøfall når snødybden på banen er større enn 5 cm. Øvrig brøyting av banen skal skje for hånd eller med snøfreser.
- I forkant av hvert tilfelle av bruk av ATV til brøyting, skal det sendes melding til Statens naturoppsyn på mobil 950 62 513, slik at de er informert om motorferdselen.
- Denne tillatelsen skal medbringes i felt og kunne forevises oppsyn og politi.

Fylkesmannen presiserer at all ferdsel på isen skjer på eget ansvar, og vi forutsetter at det tas nødvendige sikkerhetshensyn.

Fylkesmannen har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes nødvendige tillatelser etter annet lovverk, og Fylkesmannen vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef

Pernille Botzet
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
SNO lokalt
Fet kommune Postboks 100 1901 FETSUND